ris annis Iohanni Othoni, deinde genero suo Molano in liberalibus artibus instituendos commisit. Natuque maiorem nomine Arnoldum (qui anno trigesimo septimo vltima Augusti, huius vitæ pelagus Louanij ingressus erat) simulatque humanioribus literis vtcunque imbutus esset, statim in Mathematicis disciplinis illum instituit atque exercuit. In eisdemque intra paucos annos adeo vsque profecit, vt in fabricandis exactè, ornateque iustrumentis mathematicis, quæ summis Germaniæ aliquibus magnatibus apparauit, vix parem habuerit: In Geographia & Chorographia autem, si quis alius, exercitatissimus fuit, Archiepiscopatus enim Treuirensis & Cattimœlibocensis comitatus dimensiones (diuerso tempore (petentibus id Reuerendissimis & Illustrissimis Principibus Electore & Guilielmo Landtgrauio, illiusque operam insigni honorario remunerantibus) aggressus breui absoluit, accuratissimeq; non sine laude calamo exarauit ac descripsit: Vrbis quoq; Colonien sis situm chorographicum per pedes dimensum tabulisq; æneis pulcherrime incisum, adiunctis quæ in illis etiamnum a Romanorum temporibus antiquitates conspiciuntur in lucem edidit: Postremo Hassiæ regionem amplissimam ex voluntate prædicti Landtgrauij anno octuagesimo sexto dimetiri cum exorsus esset morte præuentus eam vti instituerat absoluere nequiuit, quapropter filius eius natu maximus Iohannes postea prouinciam hanc suscipiens, tandè exactissimè describen do absoluit, qui & cum fratre suo Gerhardo plerasque Ptolomei, huiusque noui Geographici operis tabulas Aui sui æri insculpserunt: Prædictus Arnoldus in vxorem duxerat Dusseldorpij doctissimi viri Iohannis Monhemij Rectoris ibidem scholæ publicæ longè dignissimi filiam Elizabetam, quæ illi fecunda decem partubus tredecim proles videlicet nouem filios cum quatuor filiabus peperit, filiorum duo Gerhardus iam dictus cum fratre suo Michaele in Geographiæ studio præclara ingeniorum suorum specimina ædiderunt dum trium vastissimarum orbis terræ partium videlicet Africæ, Asiæ & Americæ descriptionem, in tam angustam formam redigerunt vt vniuscuiusque earum situm ac pro Geometrica proportione magnitudinem, in spatio vnius folij chartæ complexi sint, hominumque conspectui proposuerint. Deus Optimus Maximus illorum labores, laudibilesque conatus prosperet benequè fortunet. Vir fuit pro ætate acutissimi ingenij, bonique in Mathematicis artibus iudicij, quæ mirum in modum auxit quotidiana rerum experientia. Quod si superis annuentibus ad maturam ætatem peruenisset, euasurus erat in insignem architectum publicarum structurarum. Præterquam enim quod quicquid librorum in hisce artibus alibi extaret si bi comparauerat diligenterque euolutus erat, habuit quoque accuratam admodum (in ciuitatibus & munitissimis quibusque principum arcibus delineandis, quas illi inspicere licuit, quibus & Theatrum vrbium, suppresso tamen nomine non parum auxit) publicorum operum, videlicet propugnaculorum, fossarum, mœnium, vallorumque rationem, ita vt facile in hac arte suam operam cum laude viris principibus, vel rerum publicarum gubernatoribus offerre atque elocare illi licuisset; cæterum proh dolor in flore ætatis immatura morte pleuritide ex hac vita, anno octuagesimo septimo sexta Iulij, sublatus est: Prædicta illius vxor quadriennio interposito, videlicet anno nonagesimo primo decima septima Augusti maritum sequuta, naturæ debitum exoluit. Secundus ex filijs Bartholomeus dictus Heidelbergæ in Palatinatu in collegio sapientiæ, studijs philosophicis, linguarum græcæ & hæbraicæ cognitioni operam ibidem dedit. Hic anno 63 conscripsit libellum de Sphæra Domino Henrico Barsio dedicatum, cumque adolescens optime spei viginti octo annorum esset morbo correptus, obiit anno sexagesimo octauo. Natu minimus Rumuldus nuncupatus hæredibus Birckmanni aliquot annis cohabitauit, primo Londini deinde Antvverpiæ & in distrahendis libris sese exercuit: Interea temporis Geographiæ quoque studium coluit, ita vt domum reuersus, Patri suo quem iam multis & grauibus studijs occupatum ostendi, in delineandis tabulis Geographicis adiumento fuerit. Patris sui vniuersalis orbis terræ & Europæ descriptiones in compendium redegit, ac totius Germaniæ delineationem in magna forma, patriæ studiosis edidit, & Illustrissimo Guilielmo Hassiæ Landgrauio &c. dedicauit: Sperandum est ex hac pharetra plures huiusmodi sagittas euolaturas. Filias suas intra priuatas parietes in omni pietate ac timore domini educauit ac instituit, natuque maximam nomine Emerentianam Iohanni Molano cuius superius memini, cum hic Rectorem ageret, elocauit. In ordine filiatum proximam nomine Dorotheam, primo mercatori Antvverpiensi Alardo Six, cui duas filiolas protulit, post illius obitum ciui VVesalienssi Tilmanno de Neustille in vxorem dedit: Postremam Catharinam Theodoro Verhaer Ludimagistro, matrimonio iungi procurauit. Ab illo tempore quo noster Gerardus Mercator hic habitatum venit, pro mutua familiaritate atque vicinitate frequenter illum conueni, nunquam vero otio, vel tantillum temporis indulgentem repperi, sed vel historiographum aliquem, aut alium grauem autorem (quorum instructissimam bibliothecam domi habebat) euoluentem aut scribentem, vel sculpentem, aut arduis meditationibus indulgentem, occupatum & intentum offendi. cibi potusq;, tametsi semper esset parcissimus, culinam tamen habuit luculentam, rebusque necessarijs ad honestè viuendum bene instructam, valetudinis suæ conseruandæ gratia, curam gessit accuratissimam: sin vero in morbum aliquem inciderit, statim Doctoris Solinandri, illius integerrimi amici opera vsus est. In pauperes tenuioresque fortunæ homines, beneficus semper fuit, hospitalitatisque cultor ac conseruator extitit, quo ad viueret. Quotiescunque a senatu ad publica solemnia conuiuia, vel ab amicis ad priuata euocaretur, aut ipse alios inuitaret, hilarem & facetum sese exhibuit, præbuitque, & aliorum moribus se accommodauit, quantum corpusculi constitutio ac pietatis ratio ferebat. In familiari conuersatione, & colloquio facilem & iucundum se prestitit, & si quandoque

quandoq; in viros doctos incideret, nihil illi accidere potuit gratius, quam amicè ac familiariter, de communibus philosophicis, phisicis vel mathematicis studijs: de conseruanda bona valetudine, tuendaque sanitate: componendis in religione controuersijs: de clarissimorum virorum rebus gestis, regionum situ, ac cœli constitutione, item de peregrinarum gentium moribus, legibus & statutis conferre. Cum Domino Iohanne Evvichio, Ambrosio Mauro, Iohanne Othone alijsq; doctis viris hic commorantibus amicitiam conseruauit arctissimam. Ioannem Molanum doctissimum virum, & insignem poëtam, adeovsq; in amore eximium habuit, vt illi filiam natu maximam in vxorem daret. Coloniæ cum multis quoque doctis viris illi notitia atque familiaritas intercessit, inter quos Doctor Albada Frisius, Iohannes Metellus, ac Petrus Ximenius, non postremum locum occuparunt. Sed quid de exiguo ciuilium amicorum numero, quorum quotidiana familiaritate hic mecum fruebatur, verba facio, cum apud viros principes, & potissimum Illustrissimum ac Generosissimum defunctum nostrum (fœlicissimæ recordationis) principem: Comitem Hermannum Nuenarium aliosque comites, barones ac viros nobiles, in tali reputatione atque existimatione extiterit, vt cum illo familiaritatem coluerint atque conseruaucrint. In illius Celsitudinis amplissimo consiliariorum ordine ac Medicorum celeberrima corona quoque, vix quisquam (ab anno quinquagesimo secundo quo intra ambitum huius ciuitatis se continuit sedemque fixit) fuit, qui nostrum Mercatorem non ex animo amauerit, magnique vt æquum est semper fecerit. Neque solùmmodo in hisce vicinis regionibus Anglia, Dania, Gallia, inferiori & superiori Germania, Italia &c. tot tamque illustribus & præclaris amicis munitus fuit, sed vbique terrarum, celeberrimi viri in copioso numero reperti sunt, qui scriptis ad illum familiaribus literis, cum illo amicitiam contrahere, mutuam amicitiam colere, tueri ac conseruare conati fuerunt; Illiusque celeberrima fama adeo vsque creuit, diuulgata & passim sparsa est, vt etiã ad remotissimos Indos peruenerit, ac cum Doctissimo viro Philippo Sassetto in Goa, Orientalis Indiæ ciuitate notissima commorante, mutuis literis concertauerit: huiusmodi ac similium epistolarum non exiguus fasciculus apud illius heredes, in promptu reperitur. In disputationibus fuit acutissimi ingenij & exercitatissimus: in laboribus suæ professionis indefatigabilis: in rebus prosperis & secundis, moderatum, in aduersis patientissimum sese præstitit exhibuitque. Corpore fuit sic satis benè constituto, bonaque valetudine plerumque vsus est, præterquam quod in senili ætate aliquando podagra laboraret. Cum priore obi vxore in statu coniugij quinquaginta annis, & tribus septimanis vixit, Mensibus aliquot, post huius tum, duxit in vxorem viduam Ambrosij Moer consulis huius ciuitatis dum viueret. Anno nonagesimo quinta Maij paralysi sinistri lateris correptus est, cui morbo D. Solinander celeberrimus longè que exercitatissimus Illustrissimi nostri Principis Medicus pro virili mederi, & consulere conatus quidem fuit, cæterum ingruescentis ætatis incommoda, successum fœliciorem impediuerunt. Cumque illi linguæ vsus integrè restitutus esset, vidi illum lachrimantem, pectusque suum terquaterque pugno tundentem, atque dicentem: percute, vre, seca seruum tuum domine, & si non satis acriter percussisti, percute fortius, acriusque pro beneplacito tuo, vt in futura vita mihi parcas &c: Tametsi vero eatenus paulatim pristinæ valetudini (adhibitis ex præscripto superioris medici, diuersis remediorum generibus) restitutus sit, vt more solito placide nocturno tempore quieuerit, bonoque cum appetitu, cibum facilioris digestionis sumeret, vinique aut cereuisiæ mediocri haustu vires reficeret, sinistri nihilominus tamen cruris ac brachij potentiam (quamuis quotidianis invnctionibus illius nurus summa cum diligentia prædicta membra, ad vnius fere horæ spatium mane ac vesperi, præstantissimis vnguentis vbi opus erit affricaret) recuperare non potuit. Quapropter sibi de cella prospexit, qua a familia, ex cubiculo vbi decumbebat, ad hypocaustum, aut culinam pro illius placito portaretur. Præsente autem constitutione non obstante vel prohibente, studiorum suorum cursum, in suo antiquo vigore pro virium suarum exiguo modulo obseruauit, paululumque temporis sibi elabi passus est, quin aut lectioni grauissimorum autorum intentus esset aut aliquid conscriberet, aut saltem in meditationibus rerum maximi momenti illius animus occupatus esset, nihilque magis indigne tulit, quam quod durante morbo tantam pretiosissimi temporis iacturam fecisset. Sæpissimeque non sine ingenti animi dolore conquestus est, quod imbecillitate corporis impeditus, opuscula aliquot, quæ mente (vt superius memini) conceperat, ac præmanibus quodammodo habebat, absoluturus non esset, quod, proh dolor, ita euenit, vt illi animus sæpenumero dictauerat. Quamobrem iustissima doloris causa omnibus studiosis, præsertim autem Mathematicarum disciplinarum candidatis offertur, cur illius celeberrimi viri inopinatum obitum, pro humana fragilitate egerrimè ferant. Elapso triennij curriculo, in maximum capitis defluxum incidit, qui ita fauces cum illius gutture ita obstruxit vt linguæ vsum aliquandiu amitteret maximaque cum difficultate si quid esculenti, aut poculenti illi offerreretur, deglutire posset quæ vero ægritudo sese paulatim nonnihil remisit. Ingruente autem læthalis morbi necessitate, pridie illius diei quo ex hac vita emigraret, coram concionatore & vicinis, de ingenti dolore omnium membrorum conquestus, Omnipotentis Dei misericordiam cum summa animi fiducia, iterato aliquoties sermone imploratit, eodemque quo moreretur die, eundem vt pro se publicæ præces finita concione celebrarentur, obnixe postulauit, quæ postrema illius vox fuit quæ a circumstantibus intelligi potuit, placidissimèque paulo post vndecimam ante meridiem, postridie calendarum Decembris, cum vixisset annos octoginta duos, hebdomadas triginta septem horas sex, & vidisset pronepotes, in domino obdormiuit. Dominus Deus illi largiatur lætissimam resurrectionem in die iudicij.